

Warszawa, dnia 9 sierpnia 2019 r.

Sygn. akt VI Ka 1397/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: Sędzia Justyna Dołhy

protokolant: protokolant sądowy- stażysta Aleksander Wawer

przy udziale prokuratora: Agaty Stawiarz

po rozpoznaniu dnia 9 sierpnia 2019 r. w Warszawie

sprawy M. N. syna A. i M. ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 244 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi- Południe w Warszawie

z dnia 7 maja 2018 r. sygn. akt IV K 1140/17

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 1397/18

UZASADNIENIE

M. N. został oskarżony o to, że w dniu 5 lipca 2017 roku o godz. 03.45 w W. kierował samochodem m-ki O. (...) o nr rej. (...) nie stosując się tym samym do orzeczonego przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Żoliborza sygn. akt IV K 372/15 z dnia 29.11.2016 r. dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, tj. o występki z art. 244 kk.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie z dnia 7 maja 2018 r. w sprawie o sygn. akt IV K 1140/17 oskarżony został uznany za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z tym ustaleniem, iż nie zastosował się do dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Za występki z art. 244 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat. Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności Sąd zaliczył okres zatrzymania i zwolnił oskarżonego od obowiązku uiszczania kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który na podstawie art. 425 § 1, 2 kpk oraz art. 444 kpk zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego.

Obrońca, na podstawie art. 438 pkt 2 kpk wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia pod postacią art. 6 kpk, art. 402 § 1 kpk w zw. z art. 117 § 1 i 2 kpk poprzez przeprowadzenie rozprawy w dniu 7 maja 2018 r. pod nieobecność oskarżonego, który nie został zawiadomiony o terminie tej rozprawy i wydanie w tym dniu wyroku co skutkowało pozbawieniem oskarżonego prawa do obrony. Ponadto obrońca zarzucił naruszenie art. 79 § 1 pkt 4 kpk poprzez niekierowanie oskarżonego na badania sądowo

– psychiatryczne pomimo posiadanej wiedzy o uzależnieniu od alkoholu. Z ostrożności procesowej obrońca zarzucił rażącą surowość wymierzonej oskarżonemu kary.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego zasługuje na uwzględnienie. Analizując zaskarżone orzeczenie przez pryzmat zarzutów podniesionych w apelacji Sąd Okręgowy podzielił stanowisko skarżącego, że w niniejszym postępowaniu doszło do naruszenia przepisów postępowania, co miało wpływ na treść orzeczenia.

Stwierdzić należy, że przepisy procedury karnej są przepisami sformalizowanymi, o gwarancyjnym charakterze dla stron postępowania. Oczywistym jest, iż zgodnie z art. 374 kpk oskarżony ma prawo brać udział w rozprawie, a zatem jest to jego uprawnienie, a nie obowiązek. Zgodnie zaś z treścią art. 117 § 1 kpk uprawnionego do wzięcia udziału w czynności procesowej zawiadamia się o jej czasie i miejscu, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wyjątków zatem nie można absolutnie traktować rozszerzająco. Sąd Rejonowy mógłby skorzystać z możliwości jaką daje przepis art. 402 § 1 kpk zd. trzecie, ale tylko wtedy gdyby uprzednio oskarżonego o treści tego przepisu właściwie pouczył. Tymczasem, jak wynika z akt sprawy, takiego pouczenia oskarżony w toku postępowania sądowego nie otrzymał (vide k. 173-176) jak również w toku całego postępowania karnego. Przepis art. 353 § 4 i 4a kpk nakłada obowiązek pouczenia oskarżonego o konkretnych przepisach przy doręczaniu mu wezwania lub zawiadomienia o terminie rozprawy, w tym o treści wspomnianego już art. 402 § 1 zdanie trzecie. Jak wynika z zarządzenia o skierowaniu sprawy na rozprawę z k. 72 sędzia referent nie wydał stosownych poleceń w kwestii skierowania pouczeń do oskarżonego w myśl art. 353 § 4 i 4a kpk. Zgodnie zaś z art. 16 § 1 kpk jeżeli organ prowadzący postępowanie jest obowiązany pouczyć uczestników postępowania o ciężących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach, brak takiego pouczenia lub mylne pouczenie nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania lub innej osoby, której to dotyczy.

Oskarżony w toku całego postępowania nie był pouczony o treści art. 402 § 1 kpk zdanie trzecie, który został zastosowany przez Sąd Rejonowy. Nie mógł mieć on zatem wiedzy na temat możliwości braku skierowania do niego zawiadomienia o kolejnym terminie rozprawy i zakończenia postępowania pod jego nieobecność. Należy zatem uznać, że naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 402 § 1 kpk w zw. z art. 353 § 4 i 4a kpk miało wpływ na treść orzeczenia, ponieważ oskarżony nie uczestniczył w rozprawie osobiście, chociaż od początku postępowania jednoznacznie taką wolę wyrażał, postępowanie zostało przeprowadzone pod jego nieobecność, jak i również został wydany wyrok, a zatem doszło do naruszenia podstawowego prawa oskarżonego – do obrony (art. 6 kpk). Warunkiem realizacji obrony w znaczeniu materialnym jest zaś właśnie przysługujące oskarżonemu prawo do udziału w rozprawach i posiedzeniach przed sądem (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2018 r. sygn. akt IV KK 421/17).

Nie można natomiast podzielić stanowiska obrońcy co do błędu polegającego na nieskierowaniu oskarżonego na badania sądowo – psychiatryczne. Jak wynika bowiem z akt sprawy oskarżony w 2005 r. odbył jedynie dwie konsultacje związane z uzależnieniem, a nadto w dniu 5 lipca 2017 r. nie był pod wpływem alkoholu. Jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie wątpliwości co do poczytalności oskarżonego muszą być uzasadnione i muszą pojawić się po stronie organu procesowego jak i wynikać z ogółu okoliczności danej sprawy (vide np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r. sygn. akt III KK 155/18, z dnia 25 września 2018 r. sygn. akt V KK 333/18).

Ustosunkowanie się natomiast do trzeciego zarzutu byłoby przedwczesne.

Mając na uwadze powyższe, konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania z uwagi na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Przy ponownym zaś rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Rejonowy winien uwzględnić kwestie podniesione wyżej.

SSR del. Justyna Dołhy